

УДК 94 (477)

Шклярук М. - ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ПЕРІОДУ ГЕТЬМАНУВАННЯ ПАВЛА СКОРОПАДСЬКОГО

Науковий керівник: к.і.н., доцент Гумен Ю.Є.

Навесні 1918 р. Україна стала ареною складних політичних подій. Реальність поновлення більшовицької експансії, нездатність УЦР опанувати ситуацію, наростаюча загроза перетворення України на німецьке генерал-губернаторство, а насправді в колонію, підштовхнули до консолідації та активізації консервативних сил, лідером яких став почесний отаман Вільного козацтва, генерал Павло Петрович Скоропадський.

29 квітня 1918 р. внаслідок державного перевороту він захопив владу в Україні. Переворот пройшов майже без пострілів та крові. Було опубліковано «Грамоту до всього українського народу», де було обіцяно «забезпечити населенню спокій, закон і можливість творчої праці». До скликання Сейму в Україні мали діяти «Закони про тимчасовий державний устрій України», які визначали головні напрями діяльності у політичній сфері та проголошували встановлення Української Держави замість УНР. Нова держава ґрунтувалася як на республіканських, так і на монархічних засадах. Вся повнота влади зосереджувалася у руках Гетьмана. За формою це була диктаторська влада з атрибутами національної традиції, за політичною суттю - авторитарний режим консервативної частини суспільства без чіткої моделі побудови нової держави.

Гетьман помірними реформами ліквідувати революційні зміни у земельному питанні, відновити стабільність у суспільстві, але йому протидіяли соціалістичні партії. Гетьманська держава здобула міжнародне визнання серед країн, що були в військовому союзі з Німеччиною. У вересні 1918 р. П.Скоропадський відвідав з офіційним візитом Німеччину і провів успішні переговори з кайзером Вільгельмом II.

Україна досягла певних успіхів у галузі науки, освіти та культури. Були створені Українська Академія Наук, університети у Києві та Кам'янці-Подільському, 150 українських гімназій. Також вийшло друком кілька мільйонів примірників українських підручників; засновано мережу загальнокультурних закладів та установ (Національний архів, Національну галерею мистецтв, Національний історичний музей тощо).

Усе ще потребувало вирішення земельне питання. 29 квітня 1918 року Гетьман скасував закони Центральної Ради про конфіскацію великих маєтків, але план їхнього викупу та розподілу між селянами було ухвалено лише в листопаді (його так і не вдалося виконати). З перших днів діяльності гетьманський уряд вживав заходів щодо нормалізації становища на селі. Для підготовки нового аграрного закону й залагодження конфліктів між землевласниками й селянами було створено губернські й повітові комісії. Невизначеність становища селян та поміщиків викликала невдоволення з обох боків. Крім того, до своїх маєтків поверталися російські поміщики, відбираючи у селян землю з допомогою збройних загонів. Водночас через залежність гетьманської влади від Німеччини та Австро-Угорщини туди вивозилася величезна кількість збіжжя, м'яса та цукру.

Сім з половиною місяців існування Української Держави переважна більшість дослідників оцінює як період соціального і громадського спокою. Сучасники Павла Скоропадського та історики констатують факт певного економічного піднесення України цього періоду.